

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXXVIII. De Procuratoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

D. eod. quia est honorificum: minor xvii. annis, *d. l. 1. §. 3.* quod necdum habeat perfectum iudicium, quo opus in postulando. Major xvii. annis cum possit infigiri titulo jurisconsulti, quidam ad postulandum admittuntur. Vid. Vvesenb. in *Parat. D. hoc tit.*

Sunt qui etiam ad postulandum admittantur, non impune tamen contra alios postulant: ut donatarius contra donatorem postulans privatur donatione tanquam ingratus, si malitiosè donatori grave damnum intulerit postulando, per *l. fin. C. De revoc. an. donat.* Postulans quoque contra testamentum amittit sibi eo relicta. *l. 9. §. meminisse D. De inoffic. testam. ex ratione c. Ex eo 28. De R. I. in 6.* Clericus contra Ecclesiam, in qua beneficium habet postulans ut ingratus eo privatur, *c. fin. ubi Glos. h. t.* Quod & procedit, si in duabus Ecclesiis beneficia obtinens pro una contra aliam postulet, *arg. d. c. fin. cum & isto casu Ecclesia, contra quam postulat, censetur alere ingratum: nisi excuset iussu superioris, propter necessitatem, l. 7. §. advocatum D. De his qua ut indignis aufer.*

Clericis in sacro constitutis Ordine causas agere in Curia Ecclesiastica non est turpe: à laica verd arcantur, quod negotiis secularibus se non debeant immiscere. Propriam tamen vel suæ Ecclesiæ, miserabiliumve personarum, aut conjunctarum, si urgeat necessitas, causam ibi agere est permittum, *c. 1. §. fin. hoc t.* Idem juris est Clericis in minoribus tantum constitutis, si Ecclesiæ expensis sustententur, *d. e. 1.* qui alias non prohibentur coram laica Curia postulare, modo caveant à criminalibus causis ingereantibus poenam sanguinis, quia incurterent irregularitatem, si sanguinis effusum postulando causam dederint, qua de re inf. *De homicidio.*

Religiosus nequidem in causa sui monasterii patrocinium præstat, sine Abbaris sui iussu, *c. 2. h. 2.* ne secularibus implicatus avocetur à divinis, *inf. Ne Clerici vel monachi saecul. neg. se immic.*

Est autem advocandi munus liberale, non averfatur tamen salarium; licet pacificè, in casum victoriæ, quotam litis sit turpe iudicatum, quod possit hac via invitari advocatus procurare victoriam per fas & nefas, *l. 5. Cod. hoc tit.*

TITULUS XXXVIII.

De Procuratoribus.

SUMMARIUM.

1. Procuratores qui & eorum officium.
2. A quibus, & qualiter constituantur.
3. Excommunicatus ad agendum non rectè constituitur.
4. An rectè constituatur procurator ab excommunicatis?
5. Qui constitui possit, & an minor xxv. annis?
6. In quibus causis.
7. Non constituunt sine mandato exceptis conjunctis personis.
8. Effectus mandati procuratorii.

Procuratores sunt, qui aliena negotia mandato domini administrant, sive in iudicio, sive extra. Negotiorum gestor excluditur, quia agit sine mandato. Officium procuratorum minus est honestum, cum versetur circa ea, quæ sint facti. usus tamen eorum necessarius, ut, qui rebus suis superesse non possunt, aut nolunt, per alios agant & conveniantur, *l. 1. §. penult. D. h. t.*

Eos constituit dominus habilis, etiam absens, vel coram, vel per epistolam aut nuntium, *d. l. 1.* quia non desideratur verborum solemnitas. * Non sic tamen excommunicatus, cui non est persona standi in iudicio ad agendum, quia eum eo non est communicandum, ut alteri eam personam dare nequeat: adeo ut ne quidem confirmetur datio per obtentam potestè absolutionem, quod principium actus (hoc enim inspicitur, ex eo actus iudicatur) sit nullum. Innoc. in *cap. fin. num. 4. h. t.* Dixi, ad agendum; nam defensio sui non est tali inhabita *c. Diligenti 8. inf. De exceptis.* Datus à communitate, cujus majores & jurati, per quos regitur, sunt excommunicati, non ideo repellitur, ne utile per inutile vitietur, ut actus niverfatis sustineatur, quatenus potest. Nisi tamen majores illi sint expressi in procuratorio, aut alias eorum auctoritate sit facta constitutio, quod eorum videatur factum; aut ipsa communitas, sciens esse excommunicatos, simul cum iis constituetur, *c. fin. hoc tit.* quia

quia peccavit se iis sociando contra Canones. Constituit & Procurator procuratorem, si speciale ad hoc mandatum habeat, aut in rem suam datus sit, *c. 1. §. 1. eod. in 6.* & post literam contentatam: fit enim litis dominus per contestationem, *d. c. 1. §. 1. s. §. 12. Cod. eod.*

5 Procurator constituitur quilibet non impeditus. Jure civili majorem xvii. annis admitti volunt. *per §. eadem lege Instit. Quib. ex caus. manumir. non licet, ubi Cujac. & dictum D. h. r. num. 11.* Jure Canonico expressum est, non nisi xxv. annis majorem admitti, *e. §. in fine eod. in 6.* ut securius aliena tractentur negotia. Constituitur non tantum paterfamilias, sed & filius, etiam patre inficio, *l. tam ex contractibus D. Judic. Infamis etiam si postulando rejiciatur, non tamen à procurando, quod munus hoc non tam sit honorificum, quam vile. Constituitur sive unus, sive plures qui si simul sint constituti, non potest alter sine altero admitti nisi in solidum singuli sint constituti. c. Si duo 6. eod. in 6.*

6 Admittitur procurator in omnibus causis etiam matrimonialibus, & quidem ad matrimonium contrahendum, *c. fin. eod. in 6.* non tamen nisi ex speciali mandato. Exceptis criminalibus, si criminaliter intententur, *c. s. h. r. & dictum D. eod. num. 3. & seqq.*

7 Non alias aut. m. admittitur in judiciis, nisi mandatum legitime factum ostenderit. Exceptis conjunctis personis, in quibus mandatum non desideratur: quales videntur esse in linea recta omnes in inficitum, secundum text. in *l. sed & ha. 35. D. eod. in transver. l. a. vero qui quartum gradum non excedunt, secundum aliquos; cum tamen in d. l. 35. tantum fiat mentio fratrum & affinium. Ut verius sit, non intelligi alios, quam qui parentum, fratrum, filiorum locum obtinent. Innoc. & eum secutus Abbas in c. Nonnulli 28. §. sunt & alii h. r. Si de mandato dubitetur, satisfactione de rato operatur procurator, *l. 1. Cod. h. r.* Procurator rei indistinctè compellitur cavere de judicio, nisi ipse teus caverit, quare *D. h. r. l. ius.**

8 Effectus mandati procuratoris est, quod factum procuratoris domino noceat & profit, quatenus servati sunt fines præscripti: nam gerens ea, quæ speciale mandatum requirunt, non potest petere ea rata haberi, *c. 4. eod. in*

6. uti nec agens post revocationem sibi denuntiata. *c. 3. & 4. h. r.* Quæ revocatio procedit, etiam si quis juraverit non revocare procuratorem, secundum *Glof. receptam in c. fin. eod. in 4.* Est & ille effectus, quod procuratori expensis sint refundenda, quas nomine causæ committæ utiliter fecerit, *c. 6. hoc tit.* Cætera videantur *D. hoc tit.*

TITULUS XXXIX.

De Syndico.

SUMMARIUM.

1. Syndicus quis, & in quo à procuratore differat.
2. Syndicus constituitur in monasteriis etiam extraneus potest.

Syndici sunt actores universitatum, collegiorum, societatum, corporum, per quos quod communiter fieri, agere oportet, agitur, fit, *c. 1. D. Quod cuiusque univers. nom. & c. quo nomine veniunt & defensores Civitatum. l. fin. §. defensores D. De munerib. Differt à procuratore Syndicus, quod ille constituitur à privatis, hic vero à Republ. aut corpore: uti & in eo, quod ad Syndicum constituendum possit cogi Resp. aut corpus, *d. l. 1. §. quibus,* non etiam privatus ad dandum procuratorem, *c. 2. sup. tit. prox. Sit de collegio, à quo constituitur, an extraneus non refert. * In Monasteriis potius extraneus est accipiendus, quam Religiosus, quem à fori strepitu abstinere, & à divinis non avocari est convenientius, c. 1. h. r. De rato cavere non tenetur, modo constat de decreto, *l. 6. in fine D. Quod cuiusque univers. Acta ejus à collegio probanda, nisi gesta sint post revocationem, ad instar procuratoris.***

TITULUS XL.

De his, quæ vi metusve causa fiunt

SUMMARIUM.

1. Restitutio ad quid necessaria.
2. Per vim aut metum gesta quatenus non excludant consensum.